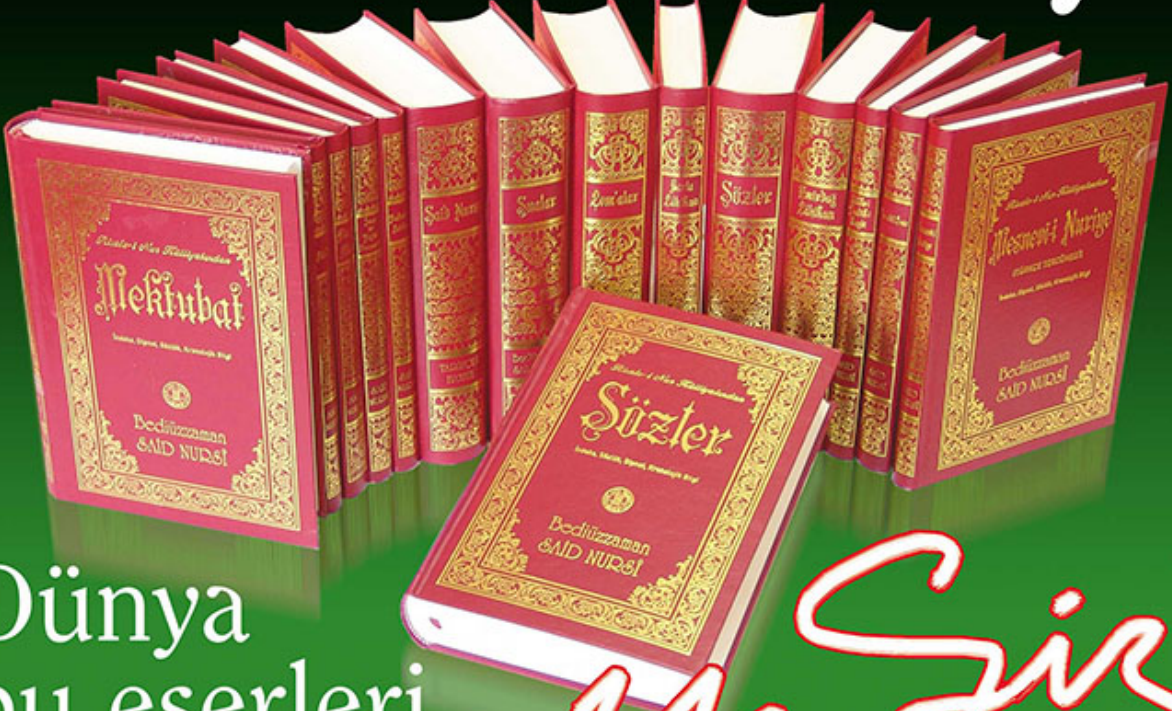

Risale-i Nur ve ilim

Bediüzzaman Said Nursî'nin dünya dillerine çevrilen muhteşem tefsiri

Risale-i Nur Külliyyatı

Dünya
bu eserleri
okuyor...

Ya Siz?

Bediüzzaman Hazretleri, Hutbe-i Şamiye adlı eserinde, bilhassa bu zamanın Müslümanına çok mühim mesajlar veriyor, diyor ki: "Biz Kur'ân şakirtleri olan Müslümanlar, bürhana tabi oluyoruz. Akıl ve fikir ve kalbimizle hakaik-i imaniyeye giriyoruz. Başka dinlerin bazı efradları gibi ruhbanları taklid için bürhanı bırakmıyoruz. Onun için akıl ve ilim ve fen hükmettiği istikbalde, elbette bürhan-ı akliye istinad eden ve bütün hükümlerini akla tesbit ettiren Kur'ân hükmedecek."1

Çok manalar taşıyan bu ifadelerden aldığım ve anladığım bir mesaj şudur: Bu zamanda mü'min olan bir insan mutlaka ilim sahibi olmaya gayret etmelidir. İlim yoluyla da mensub olduğu kudsî dininin hakikatlerini delil ve bürhanlar vasıtasıyla tetkik ve tahkik ederek hakikate vasıl olmalıdır. Bu vesileyle de tahkiki ve hakiki iman sahibi olarak kâmil bir mü'min derecesine çıkmalıdır. Çünkü "İnsan bu âleme ilim ve dua vasıtasıyla tekemmül etmek için gelmiştir. Mahiyet ve istidat itibariyle her şey ilme bağlıdır. Ve bütün ulûm-u hakikiyenin esası ve madeni ve nuru ve ruhu; marifetullahtır ve onun üssülesası da iman-ı billahtır."2 Bu durumda insanın aslî vazifesi olan Rabbini iyi tanıması için ilim gerekmektedir. Fakat bu hangi ilim olmalıdır? "Faydasız ilimden Allah'a sığınırım" diyen Peygamberimiz Aleyhissalatü Vesselamın ümmeti olarak ve ona ittiba ederek en faydalı ilimleri tahsil etmek durumundayız. "O fennî malûmatı, o felsefî maarifi; faideli, nurlu, ruhlu yapmak çaresini aramak lâzımdır."3

Bu hususta Üstad Bediüzzaman Hazretleri şunu söylüyor: "İlim iki kısımdır: Bir nevi ilim var ki, bir defa bilinse ve bir iki defa düşünülse kâfi gelir. Diğer kısmı, ekmek gibi, su gibi her vakit insan onu düşünmeye muhtaç olur. Bir defa anladım

yeter diyemez. İşte ulum-u imaniye bu kısımdandır. Elinizdeki Sözler ekseriyet itibariyle o cümledendir.”4 Öyleyse insanın ebedî hayatında saadetinin anahtarı olan imanını tahkikileştiren bu hakikat ilmine her daim ihtiyaç vardır. Bu sebeple, “bir insanın en başta elde etmeye çalışacağı ilim; iman ilmidir. İlimlerin şahı ve padişahı; iman ilmidir.”5

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Yirminci Söz ’deki şu ifadeleriyle meselenin esasını tam manasıyla izah etmektedir: “Ey insan! Şu kâinattan maksad-ı a’lâ; tezahür-ü Rububiyete karşı, ubudiyet-i külliye-i insaniyedir. Ve insanın gaye-i aksası, o ubudiyete ulûm ve kemalât ile yetişmektir. ... Elbette nev-i beşer, âhir vakitte ulûm ve fûnuna dökülecektir. Bütün kuvvetini ilimden alacaktır. Hüküm ve kuvvet ise ilmin eline geçecektir.”6 Bu sebeple, her bir mü’min ilme dört elle sarılmalıdır. Zaten Rabbimizin ilk emrinin “Oku” olması, ilmi bilhassa iman ilmini Müslümana farz kılmıştır. Hem “İlim mü’minin yitiğidir, bulunduğu yerde almalıdır” ve “İlim Çin’de de olsa gidip alınız” diyen Kâinatın Efendisi Aleyhissalatü Vesselama layık ümmet olmanın da bir gereğidir. Cenab-ı Hak ilk insan ve ilk peygamber olan Hazret-i Âdem Aleyhisselâma talim-i esma namıyla bütün ilimleri öğreterek insaniyetin üstünlüğünü ilim ile belirlemiştir. Çünkü “Bütün tecelliyata mazhar bir nüsha-i camia olan insanda ayrı ayrı istidatlara malik ve ilim ve istifadelerinin yolları çoktur. Evet, beşer, zahir ve batın havas ve duygularıyla, bilhassa derinliğine nihayet olmayan vicdanıyla kâinatı ihata etmiş bir kabiliyettir.”7 Bu yüzden, “insan ilmin ulûv-ü kadrine ve kadrinin yüksek derecesine ve hilafete mihver olmuştur.”8

“Vicdanın ziyası, ulûm-u diniyedir. Aklın nuru, fûnun-u medeniyedir. İkisinin imtizacıyla hakikat tecelli eder.”9 diyen Üstad Bediüzzaman Hazretleri, mü’min bir insanın din ilimleri yanında fen ilimleriyle de cihazlanıp, Allah’ın Âlim ismine mazhariyetle kâinattaki İlâhî mektupları okuyarak hakiki imanı kazanmasını istemektedir. Çünkü “sizin okuduğunuz fenlerden her fen, kendi lisan-ı mahsusuyla mütemadiyen Allah’tan bahsedip Halık’ı tanıttırıyorlar.”10 Bütün fenlerin menbaları ve hakikatleri Cenab-ı Hakkın isimleridir. Dolayısıyla bütün ilim ve fenler Allah’ı tanımaya birer vesiledir. “Her bir kemalin, her bir ilmin, her bir terakkiyatın, her bir fennin bir hakikat-ı âliyesi var ki, o hakikat bir ism-i İlahiye dayanıyor. Pek çok perdeleri ve mütenevvi tecelliyatı ve muhtelif daireleri bulunan o isme dayanmakla, o fen, o kemalât, o san’at kemalini bulur, hakikat olur. Yoksa yarım yamalak bir surette, nakıs bir gölgedir. Mesela, tıp bir fendir, hem bir san’attır. Onun nihayeti ve hakikati, Hakîm-i Mutlakın Şâfi ismine dayanıp, eczahane-i kübrası olan ruy-i zeminde Rahimane cilvelerini edviyelerde görmekle, tıp kemalatını bulur, hakikat olur.”11

Çağımız insanının bilhassa Müslümanın, kendisine en çok lazım olan ve Allah’a götüren hakikat ilmini mutlaka tahsil etmesi elzemdir. Bu zamanda bu ilmin en komprime ve en sağlıklı alınacağı adres, Risale-i Nur Külliyyatıdır. “Risale-i Nur yalnız bu vatan ve millet için değil, âlem-i İslâm ve bütün beşeriyetin ihtiyacına cevap verecek bir külliyyat olarak te’lif edilmiştir.”12 Evet, “Kur’an’dan gelen Risale-i Nur, yalnız aklî mesail-i ilmiye değil, belki kalbi, ruhi, hali mesail-i imaniyedir ve pek yüksek ve kıymetli maarif-i İlahiye hükmündedir.”13 “Ondaki iman-ı tahkiki ilimleri, başka ilimlere ve marifetlere benzemez; akıldan başka çok letaif-i insaniyenin de kuvvet ve nurlarıdır.”14 Evet, “İlim odur ki kalbde yerleşsin. Yalnız akılda olsa insana mâl olmuyor.”15 Bu yüzden “Risale-i Nur bu zamanda herkese ekmek gibi, ilaç gibi lüzumu var”16 diyen Üstad Bediüzzaman Hazretleri, bütün ilimleri havi ve derin ve yüksek ilim olan Risale-i Nur’dan bu ilimleri tahsil etmenin kolaylığına şöylece dikkat çekmektedir: “Manevi bir elektrik olan Risale-i Nur dahi gayet yüksek ve derin bir ilim olduğu halde, külfet-i tahsile ve derse çalışmaya ve başka üstadlardan taallüm edilmeye ve müderrisinin ağzından iktibas olmaya muhtaç olmadan herkes derecesine göre o ulum-u âliye, meşakkat ateşine lüzum kalmadan anlayabilir, kendi kendine istifade eder; muhakkik bir âlim olabilir.”17 Hem de “on beş sene yerine on beş haftada Risale-i Nur o yolu kestirir, iman-ı hakikiye isal eder.”18 “Risale-i Nur şimdiye kadar hiçbir ilim adamının tam bir vuzuh ile ispat edemediği en muğlak meseleleri, gayet kolay bir şekilde en basit avam tabakasından tut da en yüksek havas tabakasına kadar herkesin istidadı nisbetinde anlayabileceği bir tarzda şüphesiz tam ikna edici bir şekilde izah ve ispat etmesidir. Bu hususiyet, hemen hemen hiçbir ilim adamının eserinde yoktur.”19 “Risale-i Nur, insanın senelerce uğraşarak elde edemeyeceği bilgileri komprime hülâsalar nev’inden kısa bir zamanda temin etmektedir.” “Risale-i Nur, esas bakımından bütün ilimleri câmi’ oluşudur. Âdeta ilim iplikleriyle dokunmuş müzeyyen bir kumaş gibidir. Ve şimdiye kadar hiçbir ilim erbabı tarafından söylenmemiş ve her ilme olan vukufunu tebarüz ettiren vecizeler mecmuasıdır.”20

Risale-i Nur’un mühim bir hususiyeti de, “İnsanların en derin ihtiyaçlarına kat’î delil ve bürhanlarla ilmî mahiyette cevap vermesidir. Meselâ: Allah’ın varlığı, âhiret ve sair iman rükünlerini, bir zerrenin lisan-ı hal ve kal suretinde tercümanlığını yaparak isbat etmesidir. En meşhur İslâm feylesoflarından İbn-i Sina, Farabî, İbn-i Rüşd bu meselelerde bütün mevcudatı delil olarak gösterdikleri halde, Risale-i Nur o hakikatleri bir zerre ve bir çekirdek lisanıyla isbat ediyor. Eğer Risale-i

Nur'un ilmî kudretini şimdi onlara göstermek mümkün olsa idi, onlar hemen diz çöküp Risale-i Nur'dan ders alacaklar idi."21 "Öyle ise, bu hazine-i rahmeti ve menba-ı hakikati ders veren ve hakikî surette gençliğin ve avamın anlayabileceği bir şekilde bildiren Risale-i Nur'u, dikkat ve tefekkürle ve devamlı olarak müsaid vakitlerimizi boşa gidermeden okumak ve yazmak en büyük bir ibadet ve zevk kaynağıdır."22

Risale-i Nur'u dikkat ve tefekkürle devamlı olarak okumak ve o muazzam eser külliyatındaki Kur'an ve iman hakikatleriyle kendimizi teçhiz etmek ve bu esas ve şartlarla, o hârika eser külliyatını bir an evvel ikmal etmek nimet-i uzmasına nail olanlardan olmak dileğiyle.

Dipnotlar: 1-Hutbe-i Şamiye, s. 27, 2-Sözler, s. 504, 3-Barla Lahikası, s. 119, 4-age., s. 419, 5-Sözler, s. 1217, 6-age., s. 417, 7-İşaratü'l İ'caz, s. 423, 8-age., s. 425, 9-Münazarat, s. 86, 10-Asa-yı Musa, s. 40, 11-Sözler, s. 415, 12- Asa-yı Musa, s. 416, 13-Hizmet Rehberi, s. 224, 14-age., s. 59, 15-Eski Said Dönemi Eserleri, s. 602, 16-Kastamonu Lahikası, s. 27, 17- Hizmet Rehberi, s. 229, 18- Kastamonu Lahikası, s. 163 19- Asa-yı Musa, s. 409, 20-Asa-yı Musa, s. 410, 21-age., s. 410, 22-age., s. 414